

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2018. gada 25. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālā politika – Darba ņēmēju aizsardzība darba devēja maksātspējas gadījumā – Direktīva 2008/94/EK – 3. un 4. pants – Garantiju iestāžu veikta darba ņēmēju parādu segšana – Garantiju iestāžu samaksas pienākuma ierobežošana – Tādu prasījumu attiecībā uz darba samaksu izslēgšana, kas radušies vairāk nekā trīs mēnešus pirms nolēmuma par sanācijas procesa sākšanu reģistrēšanas komercreģistrā

Lieta C-338/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 31. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 7. jūnijā, tiesvedībā

Virginie Marie Gabrielle Guigo

pret

Fond "Garantirani vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite".

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerāladvokāts: Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *V. M. G. Guigo* vārdā – *H. Hristev*, advokat,
- Bulgārijas valdības vārdā – *L. Zaharieva* un *E. Petranova*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Kellerbauer*, kā arī *Y. Marinova* un *P. Mihaylova*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 151. un 153. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 20. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV 2008, L 283, 36. lpp.) 3., 4., 11. un 12. pantu, kā arī procesuālās autonomijas, līdzvērtības, efektivitātes un samērīguma principus.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Virginie Marie Gabrielle Guigo* un *Fond “Garantirani vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite”* (fonds “Darba ņēmēju parādi, uz kuriem attiecas garantija”, Bulgārija; turpmāk tekstā – “Garantiju fonds”), kas ir *Natsionalen osiguritelten institut* (Valsts drošības institūts, Bulgārija) pārziņā, par garantijas atteikumu nesamaksāto darba algas parādu segšanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvā 2008/94 tika kodificēta un atcelta Padomes Direktīva 80/987/EEK (1980. gada 20. oktobris) par dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV 1980, L 283, 23. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/74/EK (2002. gada 23. septembris) (OV 2002, L 270, 10. lpp.).

- 4 Saskaņā ar Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punktu:

“Šī direktīva attiecas uz tām darba ņēmēju prasībām pret darba devējiem, kas atzīti par maksātnespējīgiem 2. panta 1. punkta nozīmē, kuras izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām.”

- 5 Šis direktīvas 3. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 4. pantu garantiju iestādes garantē to, ka apmierina darba ņēmēju prasījumus attiecībā uz darba samaksu, kas izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām, ietverot atlaišanas pabalstus sakarā ar darba attiecību pārtraukšanu, ja tos paredz valsts tiesību akti.

Prasījumi, ko pārņem garantiju iestāde, ir neapmaksātie prasījumi par laikposmu pirms un/vai, attiecīgā gadījumā, pēc kāda noteikta datuma, ko nosaka dalībvalstis.”

- 6 Minētās direktīvas 4. pants ir izteikts šādi:

“1. Dalībvalstīm ir tiesības ierobežot 3. pantā minēto garantiju iestāžu atbildību.

2. Ja dalībvalstis izmanto 1. punktā minēto izvēli, tās nosaka laikposma ilgumu, par kuru garantiju iestādei jāapmierina neapmaksātie prasījumi. Tomēr tas nevar būt īsāks par tādu laikposmu, kas aptver atbildību par pēdējiem trim darba attiecību mēnešiem pirms un/vai pēc 3. panta otrajā daļā minētā datuma.

Dalībvalstis var iekļaut šo trīs mēnešus ilgo mazāko laikposmu pārskata laikposmā ar ilgumu, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem.

Dalībvalstis, kuru pārskata laikposms nav mazāks par 18 mēnešiem, var ierobežot to laikposmu, par kuru garantiju iestādes sedz neapmaksātos prasījumus, līdz astoņām nedēļām. Šādā gadījumā minimālā laikposma aprēķināšanai izmanto tos laikposmus, kas ir visizdevīgākie darba ņēmējam.

3. Dalībvalstis var noteikt augšējās robežas garantiju iestāžu maksājumiem. Šīs augšējās robežas nedrīkst būt zemākas par tādu līmeni, kas sociālā ziņā saderīgs ar šīs direktīvas sociālajiem mērķiem.

Ja notikusi šāda izvēle, tad dalībvalstis informē Komisiju par metodēm augstākās robežas noteikšanai.”

7 Šīs pašas direktīvas 12. pantā ir paredzēts:

“Šī direktīva neietekmē dalībvalstu izvēli:

- a) veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu pārkāpumus;
- b) atteikties no atbildības, kas minēta 3. pantā, vai saistību garantijas, kas minētas 7. pantā, vai samazināt tās, ja izrādās, ka saistību izpildi nevar attaisnot, jo darba ņēmējs un darba devējs ir īpaši saistīti, un starp viņiem pastāv slepena noruna kopīgu interešu dēļ;
- c) liegt vai samazināt 3. pantā minētās saistības vai 7. pantā minētās garantijas saistības tādos gadījumos, ja darba ņēmējs viens pats vai kopā ar saviem tuviem radniekiem bija īpašnieks būtiskai darba devēja uzņēmuma daļai un viņam bija ievērojama ietekme uz tā darbību.”

Bulgārijas tiesības

8 Saskaņā ar *Zakon za Garantiranite vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite pri nesastoyatelnost na rabotodatelia* (Likums par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā, turpmāk tekstā – “Likums par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību”) 4. panta 1) punktu:

“Darba ņēmējiem, kuriem bija vai ir darba tiesiskās attiecības ar 2. pantā minētu darba devēju, ir tiesības uz garantētajiem prasījumiem šā likuma izpratnē, lai arī kāds ir vai ir bijis minēto darba tiesisko attiecību ilgums un darba laiks, ja vien tās:

1. nav beigušās 6. pantā minētā nolēmuma ierakstīšanas komercreģistrā datumā;
2. ir beigušās trīs pēdējo mēnešu laikā pirms 6. pantā minētā nolēmuma ierakstīšanas komercreģistrā.”

9 Šā likuma 6. pantā ir paredzēts:

“Darba ņēmēja tiesības uz garantētiem prasījumiem, kas minēti 4. panta 1) punktā, rodas dienā, kad komercreģistrā tiek ierakstīts tiesas nolēmums, ar ko:

1. tiek sākts sanācijas process;
2. tiek sākts sanācijas process un vienlaikus tiek pasludināta maksātnespēja;
3. tiek sākts sanācijas process, tiek konstatēta uzņēmuma darbības izbeigšana, tiek pasludināta parādnieka maksātnespēja un tiek apturēts sanācijas process, jo līdzekļi nav pietiekami, lai segtu tiesāšanās izdevumus.”

10 Minētā likuma 25. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Garantētie prasījumi šā likuma izpratnē tiek piešķirti, pamatojoties uz deklarācijas veidlapu, kas aizpildīta pēc šim nolūkam paredzētā parauga un ko darba ņēmējs ir nosūtījis Valsts sociālā nodrošinājuma vietējam dienestam, kurš atrodas vistuvāk darba devēja juridiskajai adresei, divu

mēnešu laikā no datuma, kad reģistrēts 6. pantā minētais tiesas nolēmums, vai no datuma, kad Bulgārijas darba devējs ir informējis darba ņēmējus par sanācijas procesa uzsākšanu atbilstoši citas valsts tiesību aktiem.”

11 *Kodeks na truda* (Darba kodekss) 358. pantā ir noteikts:

“1) Prasības saistībā ar darba strīdiem tiek celtas šādos termiņos:

[..]

3. trīs gadu laikā visiem pārējiem darba strīdiem.

2) Iepriekšējā punktā minētie termiņi sākas:

[..]

2. pārējām prasībām – ar dienu, kad kļuvušas pieprasāmas prasības priekšmetu veidojošās tiesības, vai ar dienu, kad ir kļuvusi iespējama to īstenošana. Runājot par naudas parādiem, iekasējamība tiek prezumēta dienā, kad parastos apstākļos būtu jāmaksā parāds.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 Laikā no 2007. gada 29. jūnija līdz 2012. gada 14. maijam *V. M. G. Guigo* strādāja sabiedrībā *Evrosilex OOD*, Varna (Bulgārija).

13 Ar 2013. gada 26. jūnija spriedumu *Rayonen sad Varna* (Varnas rajona tiesa, Bulgārija) piesprieda *Evrosilex* samaksāt *V. M. G. Guigo* noteiktus parādus, ko veido neto atalgojums par apmaksātu atvaļinājumu, kurš izmantots 2012. gada martā, aprīlī un maijā, darba atalgojums par 2012. gada maiju, kā arī naudas pabalsts par liguma laušanu bez uzteikuma, katram no šiem parādiem pieskaitot likumiskos procentus.

14 Ar 2013. gada 18. decembra spriedumu *Okrazhen sad Varna* (Varnas apgabaltiesa, Bulgārija) uzsāka sanācijas procesu pret *Evrosilex* un pasludināja tās maksātnespēju. Tajā pašā dienā šis spriedums tika reģistrēts komercrēģistrā.

15 2016. gada 3. augustā *V. M. G. Guigo* lūdza Garantiju fondam apmaksāt parādus, ko veido *Evrosilex* nesamaksātais atalgojums. Šis lūgums tika pamatots ar Likumu par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību, ar *Rayonen sad Varna* (Varnas rajona tiesa) 2013. gada 26. jūnija spriedumu, kā arī ar izpildrakstu, kas izdots uz šā sprieduma pamata. Tā kā Garantiju fonds neatbildēja likumā noteiktajā termiņā, *V. M. G. Guigo* apstrīdēja šo netieši izteikto atteikumu *Administrativen sad Varna* (Varnas Administratīvā tiesa, Bulgārija).

16 Visbeidzot ar 2016. gada 13. septembra lēmumu Garantiju fonds tieši noraidīja *V. M. G. Guigo* pieteikumu, pamatojoties uz Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punkta 2. apakšpunktu un 25. pantu. *V. M. G. Guigo* šo lēmumu pārsūdzēja *Administrativen sad Varna* (Varnas Administratīvā tiesa).

17 Ar 2016. gada 7. decembra spriedumu šī tiesa noraidīja abas *V. M. G. Guigo* prasības, jo uzskatīja, pirmkārt, ka nav izpildīti Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punktā paredzētie nosacījumi par darba liguma izbeigšanu, un, otrkārt, ka no 2013. gada 18. aprīļa sprieduma

Mustafa (C-247/12, EU:C:2013:256) izriet, ka saskaņā ar Savienības tiesībām dalībvalstis var paredzēt tādu trīs mēnešu termiņu kā pamatlietā aplūkotais, nepamatoti neierobežojot Direktīvas 2008/94 piemērošanas jomu.

- 18 *V. M. G. Guigo* iesniedza kasācijas sūdzību par šo spriedumu *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija), iesniedzējtiesā.
- 19 Šī tiesa norāda, ka pamatlietā ir izvirzīts jautājums par to, vai tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punkts neatņem pilnīgo iedarbību ne LESD 151. un 153. pantam, ne Direktīvas 2008/94 3. un 4. pantam, ciktāl šī valsts tiesību norma varētu tikt uzskatīta par tādu, kas rada šķērslī tam, lai darba ņēmēji, kam ir garantētie prasījumi, varētu saņemt minimālu aizsardzību.
- 20 Tai, precīzāk, rodas jautājums, vai Savienības tiesībās ir atļauts pieņemt tādu tiesību normu kā Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punkts, kurā minimālā aizsardzība nav paredzēta tādiem prasījumiem attiecībā uz darba samaksu – ja darba devējs ir pasludināts par maksātnespējīgu –, kuri ir radušies darba tiesiskajās attiecībās, kas automātiski un pilnīgi ir pārtrauktas vairāk nekā pirms trim mēnešiem. Iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvā 2008/94 nav paredzēta iespēja ierobežot to personu kategorijas, kurām ir darba ņēmēju statuss un neapmierināti algas prasījumi pret maksātnespējīgu darba devēju, izņemot attiecībā uz konkrētu to personu kategoriju, kam nepienākas aizsardzība atbilstoši šīs direktīvas 12. pantā noteiktajai prezumpcijai.
- 21 Turklāt šai tiesai rodas jautājums, vai Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 25. pantā paredzētais divu mēnešu termiņš pieprasījuma garantēto prasījumu apmierināšanas iesniegšanai, kurš sākas ar datumu, kad komercreģistrā ir ierakstīts nolēmums par sanācijas procesa sākšanu, nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni darba ņēmējiem un vai ar to netiek pārmērīgi ierobežota to tiesību īstenošana, kas šiem darba ņēmējiem izriet no Direktīvas 2008/94. Šajā saistībā iesniedzējtiesa norāda, ka Darba kodeksā ir paredzēts trīs gadu termiņš prasības par prasījumu attiecībā uz darba samaksu apmierināšanu celšanai, kurš sākas ar datumu, kurā darba devējam ir bijis jānomaksā parāds, un ka, lai arī šie divi valsts likumi reglamentē pēc savas būtības atšķirīgas situācijas, tiem tomēr ir kopējs mērķis, proti, aizsargāt darba ņēmēju prasījumus attiecībā uz darba samaksu.
- 22 Turklāt iesniedzējtiesa šaubās par Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 25. panta saderību ar Direktīvas 2008/94 3. un 4. pantu, kā arī ar samērīguma un efektivitātes principiem tādēļ, ka šī tiesību norma ir piemērojama automātiski un nav iespējas novērtēt katra atsevišķā gadījuma īpašās iezīmes.
- 23 Visbeidzot iesniedzējtiesa norāda, ka tai saglabājas šaubas par to, vai Hartas 20. pantam atbilst atšķirīgā attieksme, kas vērsta pret darba ņēmējiem, kuriem ir tiesības uz viņu neapmierināto prasījumu aizsardzību, – atkarībā no tā, vai ir piemērojams Darba kodeksa 358. panta 1) punkta 3. apakšpunkts vai Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punkts, un atkarībā no tā, vai darba ņēmējs ir vai nav maksātnespējīgs.
- 24 Šajos apstākļos *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai LESD 151. un 153. pants, kā arī Direktīvas [2008/94] 3., 4., 11. un 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesību normu kā [Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību] 4. panta 1) punkts, saskaņā ar ko aizsardzība attiecībā uz neapmierinātiem prasījumiem, kuri izriet no darba attiecībām, tiek liegta personām, kuru darba attiecības ir beigušās ātrāk nekā noteiktajā triju mēnešu termiņā pirms nolēmuma par darba devēja sanācijas procesa uzsākšanu ierakstīšanas komercreģistrā?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai dalībvalstu procesuālās autonomijas princips, kurs izriet no līdzvērtības, efektivitātes un samērīguma principiem, saistībā ar LESD 151. un 153. panta un Direktīvas [2008/94] sociālajiem mērķiem ir jāsaprot tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts pasākumu kā [Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību] 25. pants, atbilstoši kam, beidzoties divu mēnešu termiņam no nolēmuma par sanācijas procesa uzsākšanu reģistrācijas dienas, zūd garantēto prasījumu pieteikšanas un apmierināšanas tiesības, ja pastāv tāda dalībvalsts tiesību norma kā *Kodeks na truda* (Darba kodekss) 358. panta 1) punkta 3. apakšpunkts, saskaņā ar kuru neapmierinātu no darba attiecībām izrietošu prasījumu pieteikšanas termiņš ir trīs gadi, sākot no dienas, kad prasījums būtu bijis jāapmierina, un ja pēc šā termiņa beigām veiktie maksājumi netiek uzskatīti par izmaksātiem pamatoti?
- 3) Vai [Hartas] 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir pieļauts šādi nošķirt, pirmkārt, darba ņēmējus, kuru prasījumi nav apmierināti un kuru darba attiecības ir beigušās ātrāk nekā noteiktajā triju mēnešu termiņā pirms nolēmuma par darba devēja sanācijas procesa uzsākšanu reģistrācijas, un darba ņēmējus, kuru darba attiecības ir beigušās noteiktajā triju mēnešu termiņā, kā arī, otrkārt, šos darba ņēmējus un darba ņēmējus, kuriem saskaņā ar *Kodeks na truda* 358. panta 1) punkta 3. apakšpunktu darba attiecību izbeigšanās brīdī ir tiesības uz savu neapmierināto prasījumu aizsardzību trīs gadus, sākot no dienas, kurā prasījums būtu bijis jāapmierina?
- 4) Vai Direktīvas [2008/94] 4. pants kopsakarā ar tās 3. pantu un samērīguma principu ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu tiesību normu kā [Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību] 25. pants, saskaņā ar kuru, beidzoties divu mēnešu termiņam no nolēmuma par sanācijas procesa uzsākšanu reģistrācijas dienas, automātiski un bez iespējas individuāli novērtēt būtiskos apstākļus zūd garantēto prasījumu pieteikšanas un apmierināšanas tiesības?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 25) Vispirms ir jānorāda, ka, tā kā Direktīva 2008/94 ir balstīta uz EKL 137. panta 2. punktu, kurš ir kļuvis par LESD 153. pantu, un tika pieņemta LESD 151. pantā norādīto mērķu īstenošanai, lai atbildētu uz pirmo jautājumu, ir jāinterpretē tikai šīs direktīvas normas.
- 26) Tādējādi ir jāuzskata, ka pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 2008/94 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punkts, kurā darba ņēmējiem, kuru darba tiesiskās attiecības ir beigušās vairāk nekā trīs mēnešus pirms nolēmuma par sanācijas procesa sākšanu attiecībā uz darba devēju ierakstīšanas komercreģistrā, netiek garantēti prasījumi attiecībā uz darba samaksu.
- 27) Saskaņā ar Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punktu šī direktīva attiecas uz tām darba ņēmēju prasībām pret darba devējiem, kas atzīti par maksātnespējīgiem, kuras izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām.
- 28) Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai šīs direktīvas sociālais mērķis ir nodrošināt visiem darba ņēmējiem Eiropas Savienības mērogā minimālo aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā, apmierinot darba ņēmēju prasījumus atbilstīgi darba līgumiem vai darba tiesiskajām attiecībām un attiecībā uz darba samaksu par noteiktu laika posmu (spriedumi, 2013. gada 28. novembris, *Gomes Viana Novo u.c.*, C-309/12, EU:C:2013:774, 20. punkts, kā arī 2017. gada 2. marts, *Eschenbrenner*, C-496/15, EU:C:2017:152, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 29 Tieši ņemot vērā šo mērķi, minētās direktīvas 3. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai valsts garantiju iestādes nodrošinātu, ka tiek apmierināti darba ņēmēju prasījumi.
- 30 Tomēr, kā Tiesa jau ir norādījusi, Direktīvā 2008/94 dalībvalstīm ir paredzēta iespēja ierobežot prasījumu apmierināšanas pienākumu, nosakot atsaucē laikposmu vai garantijas laikposmu un/vai nosakot maksājumu augšējās robežas (pēc analogijas ar Direktīvu 80/987 skat. spriedumu, 2013. gada 28. novembris, *Gomes Viana Novo* u.c., C-309/12, EU:C:2013:774, 22. punkts, kā arī rīkojumu, 2014. gada 10. aprīlis, *Macedo Maia* u.c., C-511/12, nav publicēts, EU:C:2014:268, 21. punkts).
- 31 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Direktīvas 2008/94 noteikumi attiecībā uz dalībvalstīm piešķirto iespēju ierobežot to garantiju liecina, ka ar minēto direktīvu ieviestajā sistēmā tiek ņemts vērā šo valstu finansiālais stāvoklis un tiek veikti centieni saglabāt to garantiju iestāžu finansiālo stabilitāti (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 28. novembris, *Gomes Viana Novo* u.c., C-309/12, EU:C:2013:774, 29. punkts, kā arī rīkojumu, 2014. gada 10. aprīlis, *Macedo Maia* u.c., C-511/12, nav publicēts, EU:C:2014:268, 21. punkts).
- 32 Tādējādi, pirmkārt, Direktīvas 2008/94 3. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka prasījumi, ko pārņem garantiju iestāde, ir neapmaksātie atalgojumi par laikposmu pirms un/vai, attiecīgā gadījumā, pēc kāda noteikta datuma, ko nosaka dalībvalstis.
- 33 Otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 2008/94 4. panta 1. punktu dalībvalstīm ir iespēja ierobežot šīs direktīvas 3. pantā paredzēto garantiju iestāžu maksāšanas pienākumu. Saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 2. punktu, ja dalībvalstis izmanto šādu iespēju, tās nosaka laikposma ilgumu, par kuru garantiju iestādei ir jāapmierina neapmierinātie prasījumi, tomēr tas nevar būt īsāks par tādu laikposmu, kas aptver atbildību par pēdējiem trim darba attiecību mēnešiem pirms un/vai pēc šīs pašas direktīvas 3. panta otrajā daļā minētā datuma. Šīs tiesību normas paredz dalībvalstīm arī iespēju iekļaut minimālo trīs mēnešu laikposmu atsaucē periodā, kura ilgums nevar būt mazāks par sešiem mēnešiem, kā arī paredzēt minimālo garantiju, to ierobežojot līdz astoņām nedēļām, ar nosacījumu, ka šis astoņu nedēļu laikposms ir iekļauts ilgākā – vismaz 18 mēnešu atskaites laikposmā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 28. novembris, *Gomes Viana Novo* u.c., C-309/12, EU:C:2013:774, 26. punkts).
- 34 Ir jānorāda, ka gadījumi, kuros ir atļauts ierobežot garantiju iestāžu samaksas pienākumu, tādi kā Direktīvas 2008/94 4. pantā paredzētie, ir jāinterpretē šauri (pēc analogijas skat. spriedumus, 2011. gada 17. novembris, *van Ardenne*, C-435/10, EU:C:2011:751, 34. punkts, kā arī 2013. gada 28. novembris, *Gomes Viana Novo* u.c., C-309/12, EU:C:2013:774, 31. punkts). Tomēr šāda šaura interpretācija nedrīkst radīt tādas sekas, ka tiktu padarītas bezjēdzīgas dalībvalstīm skaidri paredzētās minētās tiesības ierobežot samaksas pienākumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 28. novembris, *Gomes Viana Novo* u.c., C-309/12, EU:C:2013:774, 32. punkts).
- 35 Šajā lietā Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 6. pantā atbilstoši Direktīvas 2008/94 3. panta otrajai daļai par atskaites datumu ir noteikts datums, kad nolēmums par sanācības procesa sākšanu ticis ierakstīts komercreģistrā. Turklāt no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka Bulgārijas Republika būtu izmantojusi šīs direktīvas 4. panta 2. punkta otrajā un trešajā daļā paredzēto iespēju noteikt atsaucē laikposmu šīs tiesību normas izpratnē.
- 36 Saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 1. punktu un 4. panta 2. punkta pirmo daļu dalībvalstīm ir iespēja ierobežot garantiju iestāžu veikto izdevumu segšanu gadījumā, ja darba tiesiskās attiecības ir beigušās pirms šī atsaucē datuma, to piešķirot tikai darba ņēmējiem, kuru darba tiesiskās attiecības ir beigušās pēdējo trīs mēnešu laikā pirms šā datuma, kā tas ir paredzēts Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punktā. Proti, to darba ņēmēju izslēgšana, kuru darba tiesiskās attiecības ir beigušās pirms šā laikposma, neapdraud Direktīvas 2008/94 4. panta 2. punkta pirmajā

daļā paredzēto minimālo aizsardzību, jo šiem darba ņēmējiem nav neapmierinātu prasījumu, kas izrietētu no darba līguma vai darba attiecībām, kas radušās pēdējo trīs mēnešu laikā pirms minētā atsaucē datuma.

- 37 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2008/94 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā Likuma par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību 4. panta 1) punkts, kurā darba ņēmējiem, kuru darba tiesiskās attiecības ir beigušās vairāk nekā trīs mēnešus pirms nolēmuma par sanācības procesa sākšanu attiecībā uz darba devēju ierakstīšanas komercreģistrā, netiek garantēti prasījumi attiecībā uz darba samaksu.

Par otro, trešo un ceturto jautājumu

- 38 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro, trešo un ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 39 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātspējas gadījumā ir jāinterpretē tādējādi, ka tai nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā *Zakon za garantiranite vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite pri nesastoyatelnost na rabotodatelia* (Likums par darba ņēmēju prasījumu aizsardzību darba devēja maksātspējas gadījumā) 4. panta 1) punkts, kurā darba ņēmējiem, kuru darba tiesiskās attiecības ir beigušās vairāk nekā trīs mēnešus pirms nolēmuma par sanācības procesa sākšanu attiecībā uz darba devēju ierakstīšanas komercreģistrā, netiek garantēti prasījumi attiecībā uz darba samaksu.

[Paraksti]